

Ainekava

Õppeaine: eesti keel

Klass: III kooliaste, 8. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

III kooliastme õpitulemused

Põhikooli lõpetaja:

- 1) mõistab eesti keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;
- 2) tuleb toime eesti kirjakeelega isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides; järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid;
- 3) suhtleb eesmärgipäraselt, valib konteksti sobiva suhtluskanali; väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt;
- 4) osaleb diskussioonides ja rühmatöös, avaldab oma arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;
- 5) kuulab ja loeb arusaamisega eri liiki tekste, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid; vahendab loetut ja kuuldut suuliselt ning kirjalikult;
- 6) leiab asjakohast teavet meediast ja internetist, hindab seda kriitiliselt ning kasutab sihipäraselt;
- 7) tunneb tekstiliike ja nende kasutusvõimalusi ning oskab eesmärgipäraselt valmistuda eri liiki tekstide koostamiseks ja esitamiseks;
- 8) kirjutab eri liiki tekste ja vormistab need korrektselt;
- 9) kasutab sõna- ja käsiraamatuid ning leiab õigekeelsusabi veebiallikatest.

Suuline ja kirjalik suhtlus

Põhikooli lõpetaja:

- 1) oskab valida suhtluskanalit; peab sobivalt telefonivestlusi ning asjalikku kirja- ja meilivahetust;
- 2) käsitleb koos partneri või rühmaga sihi päraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi;
- 3) oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; väljendab oma seisukohti ning sõnastab vajaduse korral oma eriarvamuse;
- 4) esitab kuuldu ja loetu kohta küsimusi, teeb kuuldu ja loetu põhjal järeldusi ning annab hinnanguid;
- 5) võtab loetut ja kuuldut eesmärgipäraselt kokku ning vahendab nii suulises kui ka kirjalikus vormis.

Teksti vastuvõtt

Põhikooli lõpetaja:

- 1) orienteerub tekstimaailmas: tunneb peamisi tekstiliike (tarbe-, teabe- ja meediažanre), nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 2) loeb ja kuulab sihipäraselt, kriitiliselt ning arusaamisega nii oma huvivaldkondade kui ka õpi- ja elutarbelisi tekste;
- 3) teab, et teksti väljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist;
- 4) suudab teha järeldusi kasutatud keelevahendite kohta ning märkab kujundlikkust;
- 5) teab peamisi mõjutusvahendeid;
- 6) seostab omavahel teksti, seda toetavat tabelit, pilti ja heli;
- 7) reageerib tekstidele sihipäraselt nii suuliselt kui ka kirjalikult ning sobivas vormis: võrdleb tekste omavahel, osutab, mis tekstis on jäänud arusaamatuks, esitab küsimusi, vahendab ja võtab

kokku, kommenteerib, esitab vastuväiteid, loob tõlgendusi ja esitab arvamusi ning seostab teksti oma kogemuse ja mõtetega;

8) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid teksti tõlgendades, tekste seostades ning tekstile reageerides.

Tekstiloom

Põhikooli lõpetaja:

1) leiab tekstiloomeks vajalikku teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt oma teabeallikaid ning osutab nendele sobivas vormis;

2) tunneb esinemise ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ning kohandab neid oma eesmärkidele;

3) oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikest ettekannet ja kõnet);

4) oskab eesmärgipäraselt kirjutada ning suuliselt esitada eri liiki tekste: referaati, kirjandit;

1) kommentaare ja arvamusavaldusi; elulugu, avaldusi, seletuskirju ja taotlusi; vormistab tekstid korrektselt;

5) seostab oma kirjutise ja esinemise sündmuse või toiminguga eesmärgiga ning teiste tekstidega; vahendab kuuldud ja loetud tekste sobiva pikkuse ning täpsusega, allikale viidates;

6) põhjendab ning avaldab viisakalt, asja - ja olukohaselt oma arvamust ning seisukohta sündmuse, nähtuse või teksti kohta nii suulises kui ka kirjalikus vormis;

7) kasutab omandatud keele- ja tekstimõisteid nii tekste luues kui ka seostades.

Õigekeelsus ja keelehoole

Põhikooli lõpetaja:

1) väärtustab eesti keelt ühena Euroopa ja maailma keeltest; suhestab keeli teadlikult, tajub nende erinevusi; edastab võõrkeeles kuuldud ja loetud infot

korrektses eesti keeles, arvestades eesti keele kasutuse väljakujunenud tavasid;

2) tuleb eesti kirjakeelega toime isiklikus ja avalikus elus ning edasi õppides;

3) järgib eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; oskab õigekirjajuhiseid leida veebiallikatest ning sõna- ja käsiraamatutest; kasutab arvuti igekirjakorrektorit;

4) teab eesti keele häälikusüsteemi, sõnaliike ja -vorme ning lauseehituse peajooni; tunneb keelendite stiiliväärtust; oskab keelendeid tekstis mõista ning kasutada;

5) teab õpitud tekstiliikide keelelisi erijooni; kasutab tekste koostades tavakohast ülesehitust ning vormistust;

6) leiab oma sõnavara rikastamiseks keeleallikatest sõnade kontekstitähendusi, kasutusviise ja mõistesuhteid;

7) teab suulise ja kirjaliku keelevormi erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;

8) teab eesti keele põlvnemist ja murdeid ning kirjakeele arengu põhietappe;

9) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes, tekste analüüsides ja hinnates

Õppekirjandus

8. klass

Kasutatav õppekirjandus

Bobõlski, R., Puksand, H. Peegel 2. 8. klassi eesti keele õpik. Tallinn: Koolibri, 2010.

Bobõlski, R., Puksand, H. Peegel 2. 8. klassi eesti keele töövihik. Tallinn: Koolibri, 2010.

Kasutatav lisamaterjal

Bobõlski, R., Puksand, H. Peegel 2. 8. klassi eesti keele kontrolltööd. Tallinn: Koolibri, 2010. (KT) Bobõlski, R., Puksand, H. Meediatekstid. Lugesülesanded II kooliastmele 2. vihik. Tallinn: Koolibri, 2010. (MT) Bobõlski, R., Puksand, H. Kuula, mõtle, kirjuta. II. Tallinn: Koolibri, 2010. (KMK)

Kuula, mõtle, kirjuta II. Tallinn: Koolibri 2012. (KMK)

Eesti õigekeelsussõnaraamat. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2006. (ÕS) Eesti õigekeelsussõnaraamat (ÕS): <http://www.eki.ee/dict/qs/>.

Eesti keele seletava sõnaraamat (EKSS): <http://www.eki.ee/dict/ekss/>.

Sõnonüümisõnastik: [eki.ee/dict/synonymid/](http://www.eki.ee/dict/synonymid/)

Antonüümisõnastik: [eki.ee/dict/antonymid/](http://www.eki.ee/dict/antonymid/)

Loovtöö korraldamise põhimõtted Puurmani Mõisakoolis

[https://puurmani.edu.ee/kool/wp-](https://puurmani.edu.ee/kool/wp-content/uploads/sites/3/2023/01/loovtoo_pohimotted_puurmani_moisakoolis_2021.pdf)

[content/uploads/sites/3/2023/01/loovtoo_pohimotted_puurmani_moisakoolis_2021.pdf](https://puurmani.edu.ee/kool/wp-content/uploads/sites/3/2023/01/loovtoo_pohimotted_puurmani_moisakoolis_2021.pdf)

III kooliastmes on neli õppevaldkonda: suuline ja kirjalik suhtlus, teksti vastuvõtt, tekstiloomine ning õigekeelsus ja keelehoole.

Suulise ja kirjaliku suhtluse õpetusega kujundatakse oskust silmast silma, telefoni, kirja ja meili teel ning interneti keskkonnas kahe- või mitmepoolselt toimida, tekste kokku võtta ja vahendada ning saavutada häid tulemusi rühma- ja paaristöödes.

Teksti vastuvõtu õpetuse kaudu kujuneb teadlik suhe pikemate suuliste ja kirjalike tekstidega: kujundatakse oskust tekste valida ning leida, eesmärgipäraselt lugeda ja kuulata, teadvustades kuulamise ja lugemise strateegiaid, võimet teksti järjest sügavamini mõista ning tekstile reageerida.

Tekstiloomine õpetusega kujundatakse mitmekülgset ja eesmärgistatud eneseväljenduse oskust, mille puhul inimene tajub olukorda ja adressaati ning suudab oma mõtteid vajaliku täpsusega ja tekstiliigile omases vormis väljendada ning edastada.

Õigekeelsuse ja keelehoolde õpetusega kujundatakse keeleteadlikkust ning teadmisi keelest; eesti nüüdiskirjakeele teadlikku kasutamist, aga ka arusaamist keele arengust ja muutumisest. Valdkond annab aluse edenemisele teistes, eespool nimetatud õppevaldkondades, annab teadmisi eesti kirjakeele ja murrete stiilirikkusest ning kirjavara mitmekülsusest.

Õppevaldkondade lõimimise tulemusel areneb eakohaselt õpilase mõtlemisvõime, suhtlusoskus, enesetunnetus ja identiteet. Ta on võimeline eetiliselt, olusid ja partnerit arvestades suhtlema; kuulamis- ja lugemismaterjali oma eesmärkidel kriitikameelega valima ning analüüsima; tekstide toel teadlikumalt õppima ja tegutsema.

Eesti keel kui õppeaine annab õpilasele võimaluse pidevalt ja mitmekülgsest suhelda, lugeda ja kirjutada, arendada oma loomevõimet ning tekitab huvi nüansirikka ja tõhusa suhtluse, mitut liiki ja laadi tekstide ning keele vastu.

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) peetakse silmas õppekava alusväärtusi, üldpädevusi, õppeaine eesmärgi ja õpitulemusi ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) jälgitakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;

- 4) arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad sobiva pingutustasemega õppida;
- 5) kasutatakse tänapäevastel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu;
- 7) kasutatakse mitmekesist õppemetoodikat, sh aktiivõpet: esitamine, rollimäng, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja uurimistöö koostamine, projektõpe.

Teema: 8. Klass eesti keel, 2 tundi nädalas, kokku 70 tundi

Taotletavad õpitulemused	Õppesisu	Märkused (läbivad teemad, lõiming, IKT, metoodika)
Suuline ja kirjalik suhtlus - Peab sobivalt telefoni- ja mobiilivestlusi; - käsitleb koos partneri võirühmaga sihipäraselt eakohaseid teemasid ning lahendab probleemülesandeid, kasutades sobivalt kas suulist või kirjalikku keelevormi; - oskab algatada, arendada, tõrjuda ja katkestada nii suhtlust kui ka teemasid; - väljendab oma seisukohti ja sõnastab oma eriarvamuse; - teeb ettepanekuid, esitab omapoolseid põhjendusi, annab vajadusel lisateavet;	Suuline ja kirjalik suhtlus - Suhtlusolukord, suhtlusolukorra komponendid, suhtluspartnerid. Erinevates suhtlusolukordades osalemine. Suhtlusolukorraga arvestamine. - Suhtlemisel partneri arvestamine. Suulise suhtlemise tavad eesti keeles: pöördumine, tervitamine, telefonivestlus. - Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmatöö käigus arvamuse avaldamine ja põhjendamine. - Diskussioon. Kompromissi leidmine, kaaslase öeldu/ tehtu täiendamine ja parandamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Suulise arutelu tulemuste kirjalik talletamine. Väitlus, väitluse reeglid	Metoodika: aktiivõpe: esitamine (kirjalik ja suuline), loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja/või uurimistöö koostamine, projektõpe. Lõiming IT, kirjandus jt
Teksti vastuvõtt - Orienteerub tekstimaailmas: tunneb	Teksti vastuvõtt - Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe-, meedia- ja	Metoodika: aktiivõpe: arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja/või uurimistöö koostamine, projektõpe.

olulisi tekstiliike (peamisi tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamižanreid), nende põhijooni ja kasutusvõimalusi; teab, et tekstiväljenduslaad sõltub teksti kasutusvaldkonnast liigist ja autorist; eristab tarbe-, teabe-, meedia- ja reklaamtekstide stiile üksteisest, argisuhtluse ja ilukirjanduse stiilist;	reklaamižanrid), nende eesmärgid. Teksti vastuvõtmise viisid. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Kõne kuulamine, märkmete tegemine. - Konspekteerimine. Kõne põhjal küsimuste esitamine. Tekstist olulisema teabe ja probleemide leidmine, tekstist kokkuvõtte tegemine. Reklaamtekst, reklaamtekstide eesmärk ja tunnused. Reklaami keel. Kriitiline lugemine. Avalik ja varjatud mõjutamine. Peamised keelelised mõjutamisvõtted, demagoogia. Meediaeetika kesksed põhimõtted. Sõnavabaduse põhimõte ja selle piirangud. Teabetekstide eesmärk, teabeteksti tunnused ja ülesehitus. Juhend ja uurimus. Pilttekstide ja teabegraafika lugemine ja tõlgendamine.	Kirjalik ja suuline esitamine. Lõiming IT, kirjandus jt
Tekstiloomed - leiab tekstiloomeks vajalikku kirjalikku või suusõnalist teavet raamatukogust ja internetist; valib kriitiliselt omateabeallikaid ja osutab nendele sobivas vormis;	Tekstiloomed - Teabe edastamine, reprodutseerimine, seostamine konkreetse teema või isikliku kogemuse piires. Erinevat liiki alustekstide põhjal kirjutamine. Refereerimine. Teabeallikatele ja alustekstidele viitamise	Metoodika: aktiivõpe: loovtöö kirjutamine, õpimapi ja/või uurimistöö koostamine, projektõpe. Kirjalik ja suuline esitamine. Viitamine. Lõiming IT, kirjandus jt

- tunneb esinemiseks ettevalmistuse ja kirjutamise protsesse ja kohandab neid oma eesmärkidele; - oskab eesmärgipäraselt kirjutada kirjandit; - oskab suuliselt esineda (tervitab, võtab sõna, koostab ja peab lühikest ettekannet ja kõnet);	võimalused. Viidete vormistamine. - Kõneks valmistumine, kõne koostamine ja esitamine. Kõne näitlikustamine. Ettekande koostamine ja esitamine. - Kirjandi kirjutamise eeltöö: mõtete kogumine, kava koostamine, mustandi kirjutamine. Kirjandi teema ja peamõtte, kirjandi ülesehitus. Teksti liigendamine. Jutustava, kirjeldava või arutleva kirjandi kirjutamine.	
Õigekeelsus ja keelehoole Kasutab korrektset kirjakeelt järgides õigekirja juhiseid ja – reegleid, oskab rakendada keeleteadmisi, et luua eri liiki tekste ja teiste tekste analüüsida ning hinnata, kasutab mitmekülgset lausestust; teab õpitud tekstiliikide erijooni; oskab õigekirja juhiseid leida sõna- ja käsiraamatutest ning veebiallikatest;	Õigekeelsus ja keelehoole - Üldteemad: Eesti kirjakeele kujunemine 19. sajandil. - Algustäheõigekiri. Nimi, nimetus ja pealkiri. Isikud ja olendid; kohad ja ehitised; asutused, ettevõtted ja organisatsioonid; riigid ja osariigid; perioodikaväljaanded; teosed, dokumendid ja sarjad; ajaloosündmused; üritused; kaubad. - Lauseõpetus ja õigekiri Lause. Lause suhtluseesmärgid - Lauseliikmed: öeldis, alus, sihitis, määrus ja öeldistäide.	Metoodika: aktiivõpe: esitamine, loovtöö kirjutamine, arutelu, diskussioon, väitlus, õpimapi ja/või uurimistöö koostamine, projektõpe. Kirjalik ja suuline esitamine. Lõiming IT, kirjandus jt

	Täiend. Korduvate eri- ja samaliigiliste lauseliikmete ja täiendite kirjavahemärgistamine, koondlause. Lisandi ja ütte kirjavahemärgistamine ja kasutamine lauses. Liht- ja liitlause. Lihtlause õigekiri. Rindlause. Rindlause osalause ühendamise võimalused, rindlause kirjavahemärgistamine. Põimlause. Pea- ja kõrvallause. Põimlause õigekiri. Segaliitlause. Lauselühend. Lauselühendi õigekiri. Lauselühendi asendamine kõrvallausega. Liht- ja liitlause sõnajärg. Otsekõne, kaudne kõne ja tsitaat. Otsekõnega lause muutmine kaudseks kõneks.	
--	--	--